

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI „ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2024 r. W GMINIE ZABŁUDÓW” za 2021 rok

Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 r. w Gminie Zabłudów” na podstawie Uchwały Nr XXV.173.2020 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 29 grudnia 2020r. ukierunkowany jest przede wszystkim na zadania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez rozwój działań profilaktycznych, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy oraz zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc.

Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna, przemoc poprzez zaniedbywanie . Art.207 Kodeksu Karnego głosi „ *kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*”

Celem działania Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwikłanej w przemoc.

W roku 2021r. w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie współpracowały następujące podmioty:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie
- Komisariat Policji w Zabłudowie
- Zespół Szkolny- Przedszkolny w Zabłudowie

- Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce
- Szkoła Podstawowa w Białostoczku
- Parafia pw. Zaśnięcia NMP w Zabłudowie
- Parafia pw. Ap Piotra i Pawła w Zabłudowie
- Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Przychodnia Rodzinna U. Kuprianowicz w Zabłudowie
- Kurator zawodowy II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych Sądy Rejonowego w Białymstoku
- Stowarzyszenie „Panorama” w Zabłudowie

W roku 2021r. w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie uczestniczyły następujące podmioty:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej KERIT w Zabłudowie Jacek Sak

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie zapewniał obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. Spotkania GR odbywały się w sali konferencyjnej w siedzibie MOPS w Zabłudowie. Ośrodek w pełni zabezpieczał wszystkie potrzeby członków grup w zakresie obsługi administracyjnej GR jak i Zespołu.

Od 6 lat nie powołano Przewodniczącego LZI ani jego zastępcy, oddelegowany pracownik w powołuje spotkania Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych do rozstrzygnięcia czy zachodzi podejrzenie stosowania przemocy lub pozostawia sprawę do rozpoznania przez Zespół. Powyższe działanie nie jest zgodne z przepisami prawa gdyż kompetencje powoływania posiedzeń LZI i GR (grup roboczych) posiada przewodniczący a w czasie jego nieobecności zastępca lub osoba przez niego wyznaczona. Zgodnie z zapisami § 5 pkt 5 Uchwały Rady Miejskiej z dnia 24 września 2019r w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków LZI w Zabłudowie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania do szczególnych kompetencji Przewodniczącego LZI min. należy: ustalanie przedmiotu, terminu i miejsca posiedzenia Zespołu, zwoływanie posiedzeń Zespołu, tworzenie grup roboczych (GR). Od marca 2021r. nie powołano przedstawiciela GKRPA w Zabłudowie do prac w LZI i GR w ramach prowadzonych postępowań i obowiązujących przepisów prawa (Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz.U. z 2021 r. poz. 1249. „Art. 9a. 1. Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. 2.Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo

prezydent miasta. 3. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; 3) Policji; 4) oświaty; 5) ochrony zdrowia; 6) organizacji pozarządowych).

W 2021 roku odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących terminach: 26.02.2021 roku, 10.03.2021 roku, 31.03.2021 roku, 30.06.2021 roku, 21.09.2021 , 17.12.2021 roku. Podczas posiedzeń zostały przedstawiane i omówione bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”.

Do prowadzenia procedur „ Niebieskiej Karty” powołano 15 grup roboczych, które odbyły 48 spotkań. Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi, pedagodzy, duchowni, przedstawiciele służby zdrowia, przedstawiciele Stowarzyszenia „ Panorama”. Powołani członkowie Grup Roboczych diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie.

W okresie od stycznia 2021 do grudnia 2021 zakończono 13 procedur „ Niebieska Karta”, 1 procedura „ Niebieskiej Karty” została przekazana do Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok oraz 2 procedury zostały zakończone, ponieważ nie było zasadności do dalszego ich prowadzenia.

Pracownicy socjalni w ramach grup roboczych przy procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzą pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie wraz z dzielnicowymi Komisariatu Tabela nr.1 Liczba formularzy „ Niebieska Karta-A” wypełnionych w 2021 r. przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów Policji w Zabłudowie regularnie monitorują sytuację w rodzinach w których występuje przemoc.

Tabela nr 1. Ilość założonych procedur NK w 2021 w rozbiciu na podmioty zakładające NK

	LICZBA WSZYSTKICH FORMULARZY „ NIEBIESKA KARTA-	Liczba formularzy „ Niebieska Karta-A” WSZCZYNAJĄCYC H procedurę „ Niebieska Karta”	Liczba formularzy „ Niebieska Karta- A” dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w ramach toczącej się procedury	Liczba formularzy „ Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę wobec osób niepełnoletnich (do 18 r.ż)	Liczba formularzy „ Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę wobec osób starszych (pow. 65 r.ż)
OGÓLEM	27				
POLICJA	25	23	2	1	3
OŚWIATA	1	1	0	1	0
OCHRONA ZDROWIA	1	1	0	0	0

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Zabłudowie

W roku 2021 łącznie zarejestrowano 27 formularzy „Niebieskich Kart”. Przy czym wszczęto procedurę 25 „Niebieskich Kart” , 23 procedury zostały założone przez funkcjonariuszy Policji , 1 przez pracownika Ochrony Zdrowia w Choroszcy oraz 1 przez pedagoga szkoły średniej w Białymstoku. Liczba procedur „Niebieska Karta” dokumentujące kolejne zdarzenie stosowania przemocy w ramach toczącej się procedury wyniosła 2. **Głównym problemem w rodzinach, w których została założona procedura „Niebieska Karta” był problem uzależnienia od alkoholu oraz współzależnienie.**

Tabela nr 2. Ilość osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie w 2021 roku

	Liczba osób	Osoby z niepełnosprawnością	Powyżej 60 roku życia
Dzieci	5		0
Kobiety	22	1	3
Mężczyźni	3		0

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Zabłudowie

Z danych zawartych w tabeli powyżej wynika, że na terenie gminy Zabłudów osobami doświadczającymi przemocy są głównie kobiety (stanowi ponad 70%) . Jednak zdarzają się przypadki przemocy wobec dzieci (stanowi 16%). Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że na terenie gminy Zabłudów, sprawcami przemocy są przede wszystkim mężczyźni (stanowi 93% wszystkich procedur „NK” w 2021r.), głównie w stosunku do kobiet i dzieci, natomiast kobiety stosują przemoc głównie wobec dzieci. W trzech procedurach Niebieskiej Karty został napisany wniosek o wgląd w sytuację dziecka do Sądu Rejonowego w Białymstoku IV Wydział Rodzin i Nieletnich, a także w pięciu procedurach „ NK” została poinformowana Prokuratura Rejonowa w Białymstoku o podejrzeniu stosowania przemocy.

W roku 2021 jak wynika z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Zabłudowie w stosunku do lat poprzednich stanowi spadek założonych procedur „ NK” (27 procedur). W roku **2020**, zostało zarejestrowanych 34 formularzy „ Niebieskiej Karty”. Natomiast w roku **2019** zarejestrowano 54 formularzy „ Niebieskiej Karty”. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty - w większości przypadków – uzasadniane jest „ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy”: w **2021r.** w 10 przypadkach, w **2020 r.** - 23, w **2019 r.** – 21.

„Brak zasadności do podejmowania działań” – wszczynania procedury, czyli diagnoza wykluczająca występowanie zjawiska przemocy w sytuacjach zgłoszenia podejrzenia jego występowania – była powodem zakończenia w **2021 roku** 8 Niebieskich Kart , w **2020 r.** - 9 , w **2019 roku** – 16. Decyzje w tej sprawie podjął Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Ważną rolę w działaniach LZI w Zabłudowie odgrywa Mobilny Punkt Wsparcia w Gminie Zabłudów w ramach Projektu „ Razem możemy więcej – lokalny program wsparcia rodzin”. Dzięki niemu podopieczni mogą nieodpłatnie i dobrowolnie skorzystać ze wsparcia terapeutycznego. Terapia daje szansę na odbudowę własnej samooceny, poczucia własnej wartości. Dzięki czemu osoba ma szansę na lepsze funkcjonowanie w przyszłości, bez ciężaru doświadczeń przemocowych. Podczas posiedzeń członkowie Grup Roboczych zgłosili 9 osób do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabłudowie, osoby, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. 3 podejrzanych o stosowanie przemocy zostało skierowanych na zajęcia w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Celem programu jest objęcie uczestników działaniami edukacyjnymi i korekcyjnymi, które pozwolą na zmianę dotychczasowych zachowań typu przemocowego poprzez rozwijanie umiejętności samokontroli, minimalizowanie ryzyka dalszego stosowania przemocy oraz kształtowanie postawy szacunku i empatii wobec osób krzywdzonych.

I . Realizacja Zadań Wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zabłudów za 2021 r.

Cel ogólny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Zabłudów					
Cele szczegółowe	Zadania	Realizacja/Działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin realizacji
1.Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Zabłudów.	Sporządzenie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja	Sporządzenie analizy działań Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Zabłudów	Liczba zrealizowanych sprawozdań -1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji - Szkoły z terenu gminy Zabłudów - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	za okres 2021
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a).podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, e) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, f) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, g) zbieranie materiałów	- liczba monitorowanych sytuacji rodziny poprzez kontakt telefoniczny i wizyty w miejscu zamieszkania (55) - współpraca służb, wspólne wyjazdy pracowników socjalnych z funkcjonariuszami Policji do środowiska zamieszkania osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc (1) - liczba przeprowadzonych grup roboczych (48) - liczba opracowanych planów pomocy (24) - liczba zrealizowanych planów pomocy (13)	MOPS - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Cały okres trwania programu

		dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty			
3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą	1. Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa Podlaskiego i powiatu białostockiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych	- liczba osób, którym udzielono schronienia (0) - liczba osób, którym udzielono świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (3)	Zespół ds. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Burmistrz Zabłudowa	Cały okres trwania programu
	2. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a). prowadzenie pracy socjalnej b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego w Zabłudowie c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw	- liczba przeprowadzonej pracy socjalnej (81) - liczba osób, które skorzystały z pomocy w ramach Punktu Konsultacyjnego (6) - liczba przekazanych formularzy Niebieskiej Karty B- (20)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku - Stowarzyszenie Panorama w Zabłudowie - Mobilny Punkt Wsparcia	Cały okres trwania programu

	3.Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	<p>a). motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy,</p> <p>b) organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą</p>	<p>-Z uwagi na zbyt małą ilość osób, program korekcyjno- edukacyjny nie rozpoczął działania</p> <p>-liczba ofiar przemocy, które skorzystały z pomocy u terapeuty w Mobilnym Punkcie Wsparcia (7)</p>	<p>- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie,</p> <p>- Komisariat Policji w Zabłudowie</p> <p>- Zespół interdyscyplinarny,</p> <p>- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku</p> <p>- Stowarzyszenie Panorama w Zabłudowie</p> <p>- Mobilny Punkt Wsparcia</p>	Cały okres trwania programu
4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,</p> <p>b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki,</p> <p>c) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży</p> <p>d) współuczestnictwo w kampaniach</p>	<p>- udział w <i>Kampanii „16 dni bez przemocy”</i> w okresie 25.11-10.12.2021</p> <p>Liczba przygotowanych plakatów (10), ulotek (100)</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie,</p> <p>- Komisariat Policji w Zabłudowie</p> <p>- Zespół interdyscyplinarny,</p> <p>- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku</p> <p>- Stowarzyszenie Panorama w Zabłudowie</p> <p>- Mobilny Punkt Wsparcia - Placówki oświatowe,</p> <p>- Miejski Ośrodek Kultury (świetlice wiejskie),</p> <p>- Kościoły ,</p> <p>- Służba zdrowia</p> <p>- kuratorzy</p>	Cały okres trwania programu

		<p>prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>			
<p>5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu</p>	<p>Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu</p>	<p>a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe), b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych, c) Superwizja dla członków LZI</p>	<p>-uczestnictwo w szkoleniu on-line „Procedura Niebieskiej Karty . Praktyczna wiedza z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie</p>	<p>Cały okres trwania programu</p>
<p>6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie</p>	<p>Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań.</p>	<p>a) rozmowy motywujące do zmiany zachowań, b) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy ,o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie c) kierowanie do udziału w działaniach korekcyjnoedukacyjnych dla sprawców przemocy, d) kierowanie do udziału w terapii uzależnienia.</p>	<p>- Liczba przeprowadzonych rozmów ze sprawcami przemocy (60) - Liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa kierowanych do prokuratury (5) - Liczba wszczętych postępowań z art.207 KK (11) - Liczba umorzonych postępowań z art.207 KK (8) - Liczba opracowanych wniosków o wgląd w sytuację dziecka (4) -Z uwagi na zbyt małą ilość osób, program korekcyjno-edukacyjny nie rozpoczął działań - Liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym do GKRPA w Zabłudowie (9)</p>	<p>-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie, - Komisarjat Policji w Zabłudowie - Zespół interdyscyplinarny, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku - Stowarzyszenie Panorama w Zabłudowie - Mobilny Punkt Wsparcia - Placówki oświatowe, - Kościoły , - Służba zdrowia - kuratorzy</p>	<p>Cały okres trwania programu</p>

II. Finansowanie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w terminie od 01.01.2021 do 31.12.2021r. poniósł łączny wydatek 2.176,88 zł (m.in. indywidualne środki ochrony osobistej, art. biurowe: skoroszyty, papier ksero, długopisy, tonery do drukarki, druki NK wraz z załącznikami, korespondencja).

III. Wnioski

- 1. Pilne i niezbędne Powołanie Przewodniczącego Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego.**
- 2. Powołanie przedstawiciela GKRPA w Zabłudowie do prac w ramach LZI i GR.**
3. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie policją, oświatą, prokuraturą, organizacjami pozarządowymi: Stowarzyszenie Panorama, Mobilny Punkt Wsparcia, kościołami i związkami wyznaniowymi.
4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach.
5. Udział w kampaniach promujących relacje międzyludzkie bez stosowania przemocy.
6. Zakup urządzenia wielofunkcyjnego do drukowania kolorowych broszur, ulotek, plakatów, informacji dotyczących zjawiska przemocy oraz działań LZI i GR w ramach prowadzonych procedur.

Sprawozdanie przygotował: Piotr Torbicz